

دیمیتری شوستاکوویچ

موسیقیدان معاصر شوروی

دیمیتری دیمیتروویچ شوستاکوویچ آهنگساز برجسته شوروی در سال ۱۹۰۶ در شهر پتربورگ متولد شد. از سه سالگی به شنیدن موسیقی علاقه داشت. در دوازده سالگی با توجه به استعدادش او را به کنسرو اتوار پتربورگ پذیرفتند. او از تکنیک نواختن پیانو کاملاً بهره‌مند بود و با ساخته‌های خود موسیقی دانه‌ای با تجربه را به‌شگفتی و امید داشت. بیش از شانزده سال از سن او نمی‌گذشت که «سه رقص افسانه‌ای» را برای پیانو نوشت. این اثر از شهرت فراوانی برخوردار است. در سال ۱۹۲۵ برای گذراندن امتحان فارغ‌التحصیلی خود سنفونی اول را نوشت که آکنده از روح جوانی و نیرو و شادمانی بود. بعد از دو سال سنفونی دوم خود را که به انقلاب کبیر اکتبر تخصیص یافته بود تصنیف کرد. در سال ۱۹۳۱ سنفونی سوم خویش را بمناسبت اول‌ماه مه نوشت.

شوستاکوویچ زیاد کار می‌کرد؛ در باره هر موضوعی به ساختن آهنگ می‌پرداخت و در هر زمینه‌ای نیرو و استعداد خویش را می‌بازمود. او آثار زیادی برای اپرا، باله، سنفونی، قطعاتی برای سازهای مختلف، کنسرتو، آواز، رومانس، موسیقی برای متن فیلم و اپرت بوجود آورد. در زمستان وحشتناک سال ۱۹۴۱ در لنینگراد بسر می‌برد. شهر در محاصره قوای هیتلری بود. شوستاکوویچ به هنگام فراغت از کشیک به پشت بام خانه خود میرفت و سنفونی هفتم را می‌نوشت. این سنفونی حمله بیرحمانه فاشیست‌ها را به کشور شوروا و فجایع آنها را بازگو می‌کرد؛ آتش خشم را در دلها برمی‌افروخت و اراده ملت را در کسب پیروزی تقویت مینمود.

DMITRI SHOSTAKOVICH

وقتی شوستا کوویچ این سنفونی را در بهار سال ۱۹۴۲ به پایان رساند، امکان اجرای آن در شهر جنگ زده لنینگراد فراهم نبود. یک ارکستر صد نفره لازم بود تا پس از مدت زیادی تمرین بتواند آهنگ مزبور را اجرا نماید. در آن هنگام شهر زیر آتش بمب و توپخانه بود. بهمین علت سنفونی «لنینگراد» برای اولین بار در ماه مارس ۱۹۴۲ در شهر کوپیشف بوسیله ارکستر سنفونیک دولتی که در آن موقع در این شهر بسر می برد اجرا گردید. پس از آن آرتور توسکانینی رهبر

معروف ارکستر، مردم آمریکا را با سنفونی هفتم شوستا کوویچ آشنا ساخت
نت‌های این سنفونی بایک‌هواپیمای نظامی به نیویورک فرستاده شد.

جالب توجه است که سنفونی هفتم شوستا کوویچ در همان ایام جنگ
بالاخره در لنینگراد اجرا گردید. برای اجرای آن کوششی بیدریغ آغاز گردید. عده
کمی نوازنده در شهر باقی بودند و عده‌ای نیز از ارتش و نیروی دریائی به شهر
وارد شدند و بدینسان ارکستر سنفونیک بزرگ در لنینگراد تشکیل شد. سرانجام
این سنفونی برای اولین بار در همان شهری که در روزهای ماه اوت سال ۱۹۴۲
متولد گردیده بود نین‌اندازگشت. یکی از جرائد خارجی ضمن بحث درباره
سنفونی هفتم نوشت: «کشوری که هنرمندانش در چنین روزهای دشوار آثاری با
زیبائی جاودانه و سرشار از روحیه قوی می‌آفرینند، شکست ناپذیر است».

شوستا کوویچ در سال ۱۹۵۰ از تاریخ انقلاب ۱۹۰۵ روسیه الهام گرفت
و یک‌سری آهنگ برای کر باصداهاى مختلف بوجود آورد که بدون همراهی
ارکستر اجرا میشود، شوستا کوویچ، سنفونی یازدهم خود را به اولین انقلاب
روسیه اختصاص داد. این سنفونی که عنوان آن «سال ۱۹۰۵» میباشد از بخش
های «میدان قصر»، «نهم ژانویه»، «خاطره ابدی» و «نابات» تشکیل گردیده
است.

شوستا کوویچ در این اثر با قدرت خارق‌العاده‌ای مبارزه توده‌های
زحمتکش را بخاطر آزادی جسم کرده و مردم را به عنوان قهرمان اصلی شاهکار
خویش برگزیده است. سنفونی «سال ۱۹۰۵» به دریافت جایزه لنین نائل آمد.
سنفونی سیزدهم شوستا کوویچ بسیار مشهور و از نظر شکل و فرم بی‌سابقه است.
این سنفونی برای کر و ارکستر، بر مبنای اشعار اودوشنکو ساخته شده است و از
پنج قسمت که هر یک از آنها داستان مستقلی میباشد، تشکیل می‌گردد.

شوستا کوویچ از میان نویسندگان به‌چخوف بیش از سایرین علاقمند است.
او نیز مانند چخوف خود را منحصرأ در چارچوب هنر محدود نکرد. وی سالها
در سمت استادی کسروانوارهای لنینگراد و مسکو قریحه و استعداد او دانش خود را
در اختیار آهنگسازان جوان گذارده بود.

این فرد محبوب، ملایم و آرام که ظاهراً قدری کم‌بینه‌نظر می‌رسید نماینده
شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی و از مبارزان فعال راه صلح بود.

دیمیتری شوستا کوویچ پس از یک دوره طولانی بیماری نهم اوت ۱۹۷۵
در مسکو بدرود حیات گفت.

ترجمه علی. ا. جازالاقی